

ASVEJOS REGIONINIO PARKO DIREKCIJA

Biudžetinė įstaiga, Radvilų g.1, Dubingių mstl., Dubingių sen., LT-33261 Molėtų r.,
tel./faks. (8 383) 47222, el. p. info@asvejosparkas.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188737795

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai

2019-01-21 Nr. V3- 12 (7.7)

Valstybinei saugomų teritorijų
Tarnybai prie Aplinkos ministerijos

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO

Asvejos regioninio parko direkcija vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Valstybės ir savivaldybių įstaigų, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 1-270 „Dėl Valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Asvejos regioninio parko direkcijos direktoriaus 2019 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. V1-2 (1.2), atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą.

Asvejos regioninio parko direkcijos (toliau – Direkcija) veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko Direkcijos vyr. specialistė V. Meilūnienė.

Analizuotas laikotarpis nuo 2018-01-02 iki 2018-12-31.

Nustatant ir vertinant korupcijos tikimybę įstaigoje ir veiklos srityse, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo atlikta Direkcijos nuostatų, patvirtintų Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2004 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 260 (Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. V-230 nauja redakcija), kitų, įstaigos veiklą reguliuojančių teisės aktų, analizė.

tarp jų - Direkcijos nuostatų, patvirtintų Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2004 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 260 (Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. V-230 nauja redakcija), kitų, Direkcijos veiklos srityse teisės aktų, reglamentuojančių įstaigos veiklą, analizė.

Atlikus analizę buvo nustatyta, kad tam tikros Direkcijos veiklos sritys atitinka šiuos Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nurodytus kriterijus:

„Pagrindinės funkcijos yra kontrolės (prevencijos) ar priežiūros vykdymas“

Asvejos regioninio parko direkcijos nuostatuose yra nustatyta funkcija pagal kompetenciją vykdyti fizinių ir juridinių asmenų ūkinės (taip pat statybinės ir rekreacinės) veiklos Regioniniame parkuose ir jų buferinės apsaugos zonose kontrolę. Šios funkcijos vykdymą atlieka Direkcijos specialistai. Direkcijos kontroliuojamoje Asvejos regioninio parko teritorijoje fizinių ir juridinių asmenų veiklą kontroliuoja vadovaudamiesi Aplinkos apsaugos įstatymu, Saugomų teritorijų įstatymu, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Viešojo administravimo įstatymu, kitais įstatymais ir teisės aktais. Direkcija vykdydama valstybinę saugomų teritorijų apsaugos kontrolę ūkio subjektų veiklos priežiūros neatlieka.

Dėl saugomoje teritorijoje vykdomų veiklų (statybinės, rekreacinės, žūklės, uogavimo, grybavimo ir kt.) kontrolės ir priežiūros, Direkcijos direktoriaus įsakymu kasmet patvirtinama planinių patikrinimų programa, kurioje numatomas konkrečių teritorijų patikrinimas ir dažnumas, atsižvelgiant į metų laikų sezoniškumą. Programa taip pat detalizuoja konkrečių funkcijų atlikimą, atsakingus už patikrinimų atlikimą pareigūnus ir kt. Patikrinimai dažnai atliekami su kitomis institucijomis: statinių statybų patikrinimai atliekami su Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, rekreaciniai (poilsiviečių ir kt.) patikrinimai – su policijos komisariatais, žūklės patikrinimai – su aplinkos apsaugos agentūromis. Nustačius pažeidimus, pažeidėjai pagal kompetenciją baudžiami administracinių teisės nusižengimų kodekso nustatyta tvarka. Pasibaigus kalendoriniams metams, Direkcija teikia Tarnybai veiklos ataskaitas, kuriose nustatyta tvarka pateikiama informacija apie įvykdytą kontrolę (prevenciją) parkuose.

Tiek saugomų teritorijų įstatyme, tiek kituose teisės aktuose, detalizuojančiuose pareigų atlikimą, nustatyta asmeninė pareigūnų, atsakingų už kontrolės funkcijų vykdymą, atsakomybė. Už tarnybinių pareigų, tame tarpe ir kontrolės funkcijų, nevykdymą ar netinkamą vykdymą Direkcijos direktorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme numatytais pagrindais, gali skirti tarnybines nuobaudas. Kontrolės funkcijų atlikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta galimybė skusti kontrolę atliekančių saugomų teritorijų pareigūnų veiksmus ir neveikimą.

Nors korupcijos pasireiškimo galimybė šioje Direkcijos vykdomoje srityje egzistuoja, tačiau Direkcijos kontrolės funkcijas vykdančių pareigūnų teisės ir pareigos yra pakankamai aiškiai nustatytos, jiems nėra suteikti pernelyg riboti įgaliojimai, nustatytas aiškus jų pavaldumas, atsakomybė. Atsižvelgiant į tai, jog patikrinimai parkų teritorijose Direkcijos specialistų yra vydomi vadovaujantis įstatymais, iš anksto nustatytais ir direktoriaus įsakymu patvirtintomis metinių patikrinimų detalizuotomis programomis, patikrinimus atliekant su kitomis kompetetingomis institucijomis, yra užkertamas kelias neteisėtiems, savavališkiems ar per dažniems patikrinimams, įgaliojimų viršijimui, užtikrinamas atsakingumas vykdant kontrolės funkcijas. Tuo sumažinama tikimybė neigiamiems korupciniams reiškiniams atsirasti.

„Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu“

Viena iš Direkcijos įgyvendinamų funkcijų yra dalyvavimas teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų rengimo bei derinimo procese. Šiame procese dalyvauja įstaigos direktoriaus įsakymu skiriamas specialistas. Direktorius specialistą (kraštotvarkininką) į teritorijų planavimo komisiją, kuri atlieka teritorijų planavimų dokumentų derinimą skiria vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 26 straipsnio 4 dalies 5 punktu, Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo ir šių dokumentų derinimo Aplinkos ministerijoje bei pavaldžiose ir reguliavimo sričiai priskirtose įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto Aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr.D1-1000, 6 punktu, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi ir 23 straipsnio 5 dalimi bei Direkcijos nuostatų, patvirtintų Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2004 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 260 (Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. V-230 nauja redakcija) . Direkcija, dalyvaujama teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų rengimo bei derinimo procese išimtinai tikrina tik teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų sprendinių atitiktį reikalavimams, nustatytiems saugomos teritorijos teritorijų planavimo dokumentuose (planavimo schemeje), parko apsaugos reglamente, kituose veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančiuose teisės aktuose (Saugomų teritorijų įstatyme, specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose). Taigi, Direkcijos specialistas šiame procese leidimų neišduoda, nes, pagal nustatytą kompetenciją, tik tikrina teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų sprendinių atitiktį anksčiau minėtiems teisės aktams. Išvadą dėl teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų sprendinių pritarimo teikia nuolatinė savivaldybės teritorijų planavimo ir statybos komisija, leidimą statyboms išduoda atitinkamo rajono teritorijos savivaldybės administracija.

Direkcijos veiklos sritis - dalyvavimas teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų rengimo bei derinimo procese, priskirtina Direkcijos veiklos sričiai, kurioje egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė. Tačiau vidaus teisės aktais bei minėtų Lietuvos Respublikos teisės aktų pagrindu nustatyta darbuotojų skyrimo į komisiją tvarka, atliekamas teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų sprendinių atitikties vertinimas galiojantiems teisės aktams, nustatyta nuosekli ir išsami sprendimų priėmimo tvarka, pavaldumas ir atskaitingumas sumažina galimybę Direkcijos darbuotojui priimančiam sprendimus, susijusius su teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų rengimu ir derinimu, taip pat vertinant dokumentų ir sprendinių atitiktį galiojantiems teisės aktams, atlikti korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiklą.

Direkcijos nuostatuose yra nustatyta funkcija teikti pasiūlymus derinant Miškotvarkos projektus, pateikti išvadas „Dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio įsteigtoms ir potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo“, parengti išvadas dėl miško žemės įveisimo ne miško žemėje, žemės paskirties keitimą.

Specialistas (ekologas) pateikdamas išvadas „Dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio įsteigtoms ir potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo“ vadovaujasi Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymais, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255 „Dėl planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais. Šiuose teisės aktuose yra nurodyta poveikio dėl planuojamos ūkinės veiklos įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarka: poveikio vertinimo proceso dalyviai, proceso dalyvių funkcijos, sprendimų priėmimo tvarka, proceso dalyvių atsakomybė, vertinimo dokumentų parengimo tvarka, planų ir programų įgyvendinimo pasekmių aplinkai stebėsenos (monitoringo) tvarka.

Direkcijos specialisto išduodamos pažymos leisti miškui įveisti „Natura 2000“ teritorijoje leidimus (toliau – pažyma), vadovaujasi Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2012 m. kovo 22 d. įsakymu Nr.V-64 patvirtintu „Pažymos apie leidimą miškui įveisti „Natura 2000“ teritorijoje išdavimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas). Apraše nurodyta, jog miško įveisimą „Natura 2000“ teritorijoje reglamentuoja Saugomų teritorijų įstatymas, Miškų įstatymas, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, Miško įveisimo ne miško žemėje taisyklės (2004 m., Nr. 142-5215), saugomų teritorijų nuostatai, apsaugos reglamentai, teritorijų planavimo dokumentai, tvarkymo planai, savivaldybių teritorijų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemas, kiti teisės aktai ir apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų „Natura 2000“ teritorijoje, konkrečių žemės ar miško naudojimo sąlygų nustatymo. Minėtame apraše yra detalčiai nurodyta reikiamų dokumentų norint gauti pažymą leisti įveisti miškui „Natura 2000“ teritorijoje, pateikimo tvarka, išsamiai nustatyta pažymų rengimų ir išdavimo tvarka – nurodytas fizinių ir juridinių asmenų pateiktų prašymų dėl pažymos išdavimo nagrinėjimo terminas, aiškiai aprašytos aplinkybės, kada prašymą dėl pažymos išdavimo nagrinėjantis specialistas turi tenkinti prašymą arba jo netenkinti. Aprašo 15 punkte, nurodyta, jog specialistas, atsakingas už Pažymų rengimą, užpildytą vertinimo ataskaitą, parengtus dokumentus (Pažymą, rašto dėl sklypo vertinimo ar Pažymos neišdavimo rašto projektą), pateikia saugomos teritorijos direkcijos vadovui, kuris patikrinęs ar dokumentai parengti tinkamai, juos pasirašo, o 19 punktas nurodo, kad Pažyma negali būti parengta ir patvirtinta to paties valstybės tarnautojo ar darbuotojo.

Minėtos Direkcijos veiklos sritys priskiriamos prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Sprendimai tiek dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio vertinimo, tiek dėl pažymų išdavimo miškui įveisti „Natura 2000“ teritorijose yra reglamentuoti teisės aktais, kuriuose išsamiai nustatyta sprendimų priėmimo ir pažymų išdavimo tvarka, reglamentuota įstaigos specialistų darbo tvarka atliekant šias funkcijas, atskaitomybė. Manytina, kad šios aplinkybės sumažina korupcijos pasireiškimo tikimybę išanalizuotose atliekamose veiklos srityse.

„Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“

Asvejos regioninio parko direkcijos nuostatai nustato teisę teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti viešųjų pirkimų procedūras. Direkcija vykdo viešuosius pirkimus vadovaudamasi Viešųjų pirkimų įstatymu, Asvejos regioninio parko direkcijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo aprašu, patvirtintu Direkcijos direktoriaus 2017 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. T1-9 (6.21). Kadangi viešųjų pirkimų procedūros - dinamiškas procesas, kuris nuolat keičiasi, operatyviai reaguojant yra priimami direktoriaus įsakymai, naujomis nuostatomis keičiantys pasenusias taisyklių nuostatas, taip užtikrinant Direkcijos vykdomų viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumą bei tęstinumą.

Atkreiptinas dėmesys, jog rengdama pirkimo dokumentus Direkcija, siekdama užtikrinti skaidrias, sklandžias bei efektyvias viešųjų pirkimų procedūras, vadovaujasi Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytais principais. Viešųjų pirkimų komisiją Direkcijoje sudaro keturi nariai, kurie paskiriami įvertinus jų kvalifikaciją, profesines žinias, patirtį bei turimą kompetenciją viešuosiuose pirkimuose.

Nors šioje Asvejos regioninio parko direkcijos atliekamoje veiklos srityje – viešųjų pirkimų vykdyme, egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, tačiau įstaigos viešųjų pirkimų konkurso procedūros yra vykdomos vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu, Direkcijos supaprastintų viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo aprašu, komisiją sudaro keturi direkcijos specialistai, kurie turi reikiamą kompetenciją vykdyti viešųjų pirkimų procedūras. Komisijos nariai prižiūri, kad vykdant viešųjų pirkimų konkursų procedūras būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų. Įstatymuose nurodyta galimybė skūsti viešųjų pirkimų komisijos darbą ir sprendimus. Tikėtina, jog minėtos aplinkybės sumažina tikimybę kilti korupcinio pobūdžio nusikalstamai veikai.

IŠVADOS

Remiantis korupcijos tikimybės nustatymo įstaigoje analize, konstatuotina, kad Asvejos regioninio parko direkcijos tam tikros veiklos sritys atitinka Korupcijos Prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 2, 4 ir 5 punktuose numatytus kriterijus.

Atsižvelgiant į tai, kad Direkcijos veikla yra pakankamai reglamentuota įstatymų ir kitų teisės aktų, uždaviniai ir funkcijos, darbo organizavimo tvarka yra nustatyti Direkcijos nuostatuose, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių, pagal darbo sutartis, funkcijos, atsakomybė nustatyti pareigybių aprašymuose, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė yra reglamentuota, užtikrinama Direkcijos darbuotojų veiklos kontrolė bei jokių korupcinio pobūdžio nusikaltamų veikų ar veiklos trūkumų analizuojamu laikotarpiu užfiksuota įstaigoje nebuvo, darytina išvada, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė Asvejos regioninio parko direkcijoje nėra didelė.

Nustačius Direkcijos veiklos sritis, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė ir siekiant jai užkirsti kelią, siūlytina nuolat peržiūrėti priimamus teisės aktus, atliekant jų korupcinį vertinimą, taip pat Direkcijoje dirbantiems valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, tobulinti savo žinias antikorpucinėje srityje.

Direktorius

Nerijus Brusokas

